IRAQ- KURDISTAN PARLIAMENT
Kurdistan-hawler

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق
کوردستان ـ هەولێر

ژمارە: ٩٧٥
بەروار: ٢٠١٧/١١/٢٩

No:
Date:

ژمارە:
بەروار: ٢٠١٧/١١/٢٨

بۆ/ سەرۆکایەتی پەرلەمانی کوردستان

بابەت/ پرۆژە یاسا

ب/ د. سراج

سڵاو ڕێزمان...

ئێمە ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان، کەلەخوارەوە واژۆمان کردووە داواکارین پرۆژە یاسای (زیادە ڕۆیی لەسەر موڵکی دەوڵەت) بخرێتە بەرنامەی کارەوەو خوێندنەوەی یەکەمی بۆ بکرێت.

لەگەڵ ڕێزمدا...

ژ	ناوی پەرلەمانتار	واژوو
١-	عمر عنایت حمە سعید	
٢-	د. شێرکۆ حمە ئەمین قادر	
٣-	سالار محمود	
٤-	بێستون فائق محمد	
٥-	گەشە دارا حفید	
٦-	[illegible]	
٧-	زولفا محمد	
٨-	صالح فقێ محمد امین	
٩	علی علی هالو	

١٠	كمال يلدا مرقس	
١١	سيزيج أحمد محمد	
١٢	عباس فتاح صالح	
١٣	نزار لطيف	
١٤	بهزاد درويش	
١٥	غريب مصطفى رمضان	

پرۆژە یاسای زیادەڕۆیی لەسەر مولکی دەوڵەت

ژمارە: (   )

لە : (   )

بەندی یەکەم:

دەستەواژەکان

مەبەست لەم وشە و دەستەواژانەی خوارەوە لەم یاسایەدا واتاکانی بەرامبەریانە

١- دەوڵەت: کۆماری عێراقی فیدراڵ

٢- هەرێم: هەرێمی کوردستان - عێراق

٣- ئەنجومەن: ئەنجومەنی وەزیرانی حکومەتی هەرێمی کوردستان-عێراق

٤- سەرۆکی یەکەی کارگێڕی: پارێزگار، قائیمەقام، بەڕێوەبەری ناحیەی ئەو شارە یان شارۆچکەیە کە زیادە ڕۆییەکە لە سنورە ئیداریەکەیدا کراوە

٥- شارەوانی: سەرۆکایەتی شارەوانی ئەو شارە یان شارۆچکەیەی کە زیادەڕۆییەکە لە سنوری شارەوانیەکەیدا کراوە.

٦- زیادەڕۆکار: ئەو کەسەی بە بێ مۆڵەتی شارەوانی یان لایەنی پەیوەندیدار، بینا، خانوو، باخ ، ڕێگا، پردیان ....هتد بە شێوەی بەردەوامیان کاتی لەسەر مولکی دەوڵەت دروستدەکات

بەندی دوهەم:-

ئەم هەڵسوکەوتانەی خوارەوە بە زیادەڕۆیی ئەژماردەکرێت (يعد التصرفات ادناه تجاوزا) لەسەر زەوی و زاری دەوڵەت و شارەوانی ئەگەر مۆڵەتی یاسییان نەبێت لە شارەوانی یان لایەنە پەیوەندیدارەکان.

١-زەوتکردن و بەکارهێنان و دەسبەسەراگرتنی بیناکانی دەوڵەت.

٢-دروستکردنی بینا بەهەموو جۆرەکانیەوە ئەگەر لەگەڵ ماستەر پلاندا بێتەوە یان نەیەتەوە

٣-زەوتکردنی زەوی، بەشێك لە زەوی، گۆڕینی ڕەگەزی زەوی، بەکارهێنان و دەسبەسەراگرتنی زەوی، گۆڕینی بەکارهێنانی زەوی، هەڵکەندنی زەوی، گۆڕینی ڕێچکەی ئاوی سەر زەوی، گۆڕینی ڕێڕەوی هاتووچۆ، هەر کارێك لەسەر هەر زەویەك کە کار بکاتە سەر مافی زەویە هاوسێکانی و هەر هەڵسوکەوتێك زیان بە زەوی و مولکی شارەوانی یان دەوڵەت بگەیەنێ.

٣- شوراکردنی زەوی بەردەڵان، لەوەڕگا، دارستان، کشتوکاڵی

٤- فرۆشتنن، بەخشین، بەکرێدان، یان هەرجۆرە هەڵسوکەوتێك بە زەوی و زاری سنوری شارەوانی یا دەرەوەی شارەوانی بە مەبەستی، کشتوکاڵ، دروستکردنی باخ، گەشت و گوزار، نیشتەجێ، بازرگانی یان بۆ هەر مەبەستێکی دی.

٥-بەکارهێنانی ئەو زەویە کشتوکاڵیانەی موڵکی دەوڵەتن یان موڵکی شارەوانین بۆ مەبەستی تایبەت و جیاکردنەوەی(افراز کردنی) و پارچە پارچەکردن و فرۆشتنی بەدەر لە یاسا کارپێکراوەکان، بەکرێدانی، فرۆشتن و بەکرێدانی زەوی لەوەڕگا و بەردەلان و دارستان، بە مەبەستی دروستکردنی خانوی نیشتەجێ، بینای بازرگانی، پرۆژەی گەشت و گوزار یان هەر مەبەستێکی دی.

٦-بەکارهێنانی گشت یان بەشێك لە:-جادە، شۆستە، گۆڕەپان، باخچە، پارك، یان هەر شوێنێکی گشتی بە شێوەی کاتی یان بەردەوام بۆ بەرژەوەندی تایبەت

بەندی سێهەم:-

شارەوانی هەڵدەسێت بە چاودێری ئەو زەوی و شوێنە گشتیانەی کە موڵکی شارەوانین یان موڵکی دەوڵەتن و دیاری کردن و مۆرککردنی هەر زیادەڕۆییەك یان شوێنێکی گشتی لە سنوری شارەوانیەکاندا رودەدات بە پێی بەندی دوهەم لەم یاسایە و گەف (انذار) کردنی زیادەڕۆکەر راستەوخۆ یان لە رێگای موختارەکانی ناوچەکەوە یان بەهۆی هۆکارەکانی راگەیاندنی بینراو، بیسراو یان هەر هۆکارێکی دی، بە لابردنی زیادەڕۆ لە ماوەی ٢٤ کاژێردا و ئاگادارکردنی سەرۆکی یەکەی کارگێری بە جۆر و شوێنی زیادەڕۆکە، پێویستە لەسەر سەرۆکی یەکەی کارگێری فەرمانبدات بە لابردنی زیادەڕۆکە لە ماوەی ٤٨ کاژێردا بە هەماهەنگی لەگەڵ شارەوانی پەیوەندیدار، ئامادەکردنی پارێزوانی پێویست(الحمایە اللازمە) بۆ ئەو کارمەند و ئامێرانەی هەڵدەستن بە لابردنی زیادەڕۆکە.

بەندی چوارهەم:-

وەزارەتەکان و ئەو دەستە و دامەزراوە و دەزگایانەی کە پەیوەستنین بە وەزارەتەوە چاودێری ئەو زەویانە دەکەن کە موڵکی خۆیانن و لە دەرەوەی سنوری شارەوانیەکانە، ئاگاداری سەرۆکی یەکەی کارگێری دەکەن بە هەر زیادەڕۆییەك کە لەسەر زەویەکانیان روبدات، بە مەبەستی لابردنی زیادەڕۆییەکە بە هەمان رێکاری کارپێکراو لە بەندی سێهەمی ئەم یاسایەدا، بۆ لابردنی زیادەڕۆیی، سەرۆکی یەکەی کارگێری پەنا دەبات بۆ ئامێرەکانی هەر وەزارەتێك لە ناوچەکەدا یان لە دەرەوەی ناوچەکە یان بەکرێگرتنی ئامێر لەکاتی پەیدا نەبونی ئامێری پێویست.

بەندی پێنجهەم:-